

Yılanı Öldürseler

Özet 1976 yılında yayımlanan roman annesi ile diğer insanlar arasında kalan Hasan'ın hikayesini anlatır. Hasan'ın annesi Esme güzelliği herkesin diline düşmüş genç bir kadındır, taliplerinden biri olan Abbas onu ailesinden istemiş ancak reddedilmiştir. Halil ise Abbas gibi Esme'nin taliplerinden biridir ve onu ailesinden istemek yerine kaçırarak ırzına geçer ve zorla evlenir. Bu olayın ardından Hasan'ın doğumuna kadar ağzını hiç açmayan Esme oğlunun doğumuyla yeniden hayata bağlanır. Hasan altı yedi yaşlarına geldiğinde babası Halil, Esme'nin eski talibi Abbas tarafından kendi evinde çocuğu ve karısının önünde öldürülür. Sonrasında Halil'in kardeşleri Abbas'ı öldürür ancak Halil'in annesi oğlunun asıl katilinin Esme olduğunu söyler ve onun da öldürülmesini ister. Bu arada Esme okuryazar bir kadın olması sayesinde ölen kocasının işlerini kimseden destek görmeden yürütmeye başlamıştır. Ancak Hasan babaannesi ve amcaları tarafından mümkün olan her biçimde annesine karşı nefret beslemeye itilir. Zaman içerisinde tüm köylü babasının intikamını alamayan Hasan'ı kınamaya ve babasının hortlayıp hayvan kılığında insanlara görünerek intikam isteğini duyurmaya çalıştığına dair hikayeler üretmeye başlar. En sonunda hikayelerin hepsi annesinin bütün erkekleri heyecanlandıran güzelliğine odaklanır ve Hasan işte o zaman annesini öldürme cesaretini kendinde bulur ve onu öldürür.

Kişiler

Hasan Hasan arkadaşı olmayan yalnız bir çocuktur. Amcası Mustafa onun durumunu anlamaya çalışan tek kişidir ve annesi Esme'yi Hasan'ı onlara bıkararak köyden kaçmak için ikna etmeye çalışır. Babaannesi ise annesine karşı duyulan nefretin ete kemiğe bürünmüş hali gibi durur Hasan'ın hayatında. Tüm köylü, güzel annesine kıyıp öldüremediği için onun korkak olduğunu düşünür. Yalnız Dursun annesinin melekler gibi güzel olduğu için ona kıymanın doğru olmayacağını söyler. Dolayısıyla Hasan, annesine olan sevgisinin meşruiyetinin toplumca tanındığını göremeyen ancak kendi içinde bulabilen fakat bunu da savunacak gücü olmayan bir kahramandır.

Esme Esme güzelliği herkesçe kabul edilmiş genç bir kadındır ve oğlu Hasan'ı bırakıp köyü terk ederek hayatını kurtarma şansı varken bunu reddeder. Oğluyla birlikte kaçmaya çalışsa da yakalanır ve ölen kocasının kardeşleri tarafından şiddete maruz bırakılır. Kendisi ve oğlu hakkında söylenenlere karşı kendini hiçbir zaman savunmaz yalnızca oğlunun ne düşündüğüne önem verir. Hayatını büyük bir kabullenişle yaşar ve sonlandırılmasına müsaade eder.

Amcalar Hasan'ın amcaları daima onunla iletişim halinde kalır ancak anneleri gibi Esme'nin öldürülmesi konusunda Hasan'a baskı yapmazlar.

Büyükanne Hasan'ın büyükannesi Esme'ye karşı nefret doludur ve bulabildiği her fırsatta Hasan'ı annesini öldürmek için dolduruşa getirir.

Köy ahalisi Köy ahalisi Hasan ve ailesine olanları yakından takip eder ve Halil'le ilgili hortlak hikayeleri üretirler. Kendisine bir hortlak gibi musallat olan bu hikayelerden kurtulamayan Hasan, annesine olan sevgisinin meşru olup olmadığını köy ahalisine bakarak idrak etmeye çalışır. Nitekim insanlar birer yargıç gibi davranarak Hasan ve Esme'yi yargırlar. Anlattıkları hikayelerle, Hasan ve Esme'nin kendilerini izledikleri başka bir gerçeklik yaratırlar.

Temalar

Yabancılaşma Hasan kendi duygularına karşı bir yabancılaşma içerisine girer. Bir evlat olarak annesini sever ancak toplum bu sevgiyi onaylamaz. Annesine karşı olan duygularının toplum tarafından da onaylanması gerektiğini aksi takdirde duygularını ifade ederek yaşamasının mümkün olmadığını zamanla öğrenir.

Toplum baskısı Hasan'ın yaşadığı yabancılaşma toplum baskısının bir sonucudur. Nitekim köy ahalisi Hasan'ın vicdanını özgür bırakmaz hatta söylentileri aracılığıyla Hasan'ın kendi vicdanının sesi olur. Adeta Esme'nin yaşamı üzerinde son söz hakkına sahip kimselere dönüşürler.

Güzellik Esme'nin güzelliği hem övgü alır hem de yerden yere vurulur. Esme tecavüze uğramıştır çünkü çok güzeldir, Esme'nin kocası öldürülmüştür çünkü güzelliği diğer erkeklerin dikkatini çekmektedir, Esme yaşamamalıdır çünkü bu güzelliği Halil'in yatağına bir başka adamı mutlaka koyacaktır. Esme dışında herkes onun

güzelliği üzerinde bir hak sahibidir. Hasan bile annesinin güzelliğini düşünerek onu öldürmeye ikna olur zira onun için babası Halil ölmüş olsa da annesinin her gece yastığa başını koyduğu yatak hala babasına aittir.

İntikam İntikam birçok şeyi harekete geçiren bir tema olarak belirir. Halil'in annesi oğlunun intikamını almak için Esmen'in öldürülmesini ister. Onun bu isteği tüm köy ahalisini etkisi altına alır ve herkes yaşanan her şeyi onun nefretinden yola çıkarak hikayeleştirir. Ancak kimse Halil'in Esmen'yi kaçıırıp tecavüz ettiğini ve bu hatasının bedelini ödemediği gerçeğini görmez.

Annelik Annelik roman içinde iki farklı uçta yaşanır. İlki Halil'in annesine aittir. Oğlunun intikamını ister ve torunu Hasan'ı her fırsatta annesi Esmen'yi öldürmesi için dolduruşaya getirir. Ancak Esmen de annedir ve oğluyla birlikte kalabilmek uğruna kendi yaşamını feda eder.

Soyutlanmışlık Hasan ve Esmen köylü tarafından toplum yaşamından soyutlanırlar. Hasan bulduğu her fırsatta insanlardan kaçmak ister çünkü sözleriyle onu çepeçevre kuşatırlar. Esmen ise herkes onunla ilgili hikayeler anlattığı için kimseyle iletişim halinde değildir.

Acı Hasan, annesi ve büyükannesi acı içindedir. Hasan, babası öldürüldükten sonra maruz kaldıkları nedeniyle acı içindedir. Esmen oğluyla bir yaşam kurmaya çabaladığı ve engellendiği için acı çeker. Büyükannen ise oğlu öldürüldüğu için sürekli bir yas halindedir ve acı çeken herkes kendi acısıyla baş etmenin yollarını aramaktadır. Hasan kayalıklara kaçar, büyükannen torununu dolduruşaya getirir, Esmen ise her şeye kabullenerek yaklaşır.